

Så til min ordførertale. Indenrigsministeriets redegørelse skal ses på baggrund af en dagsorden, som blev vedtaget ved en forespørgselsdebatt den 29. februar 1996, der var anmeldt af V og K. Da regeringens landdistriktspolitik på det tidspunkt foregik efter devisen: Når det går godt her i landet, går det rigtig godt ude på landet, fandt regeringen tilsyneladende intet grundlag for at foretage sig mere inden for det område, end der allerede foregik, og det vil sige dels regeringens generelle gode økonomiske politik, som skulle være særlig gavnlig for landområderne, og dels landdistriktspuljen, som over en periode på fire år tilfører området ca. 100 mio. kr.

Da vi fandt, at regeringens politik på det område var mindre imponerende og med for få fremtidsvisioner, forhandlede vi en dagsorden hjem, som pålagde regeringen at analysere og fremkomme med løsningsmodeller til forbedringer på en række væsentlige områder som erhvervsudvikling, transport og byfornyelse. Der blev afsat 200 mio. kr. øremærket til landdistrikterne og kreditforeningernes reallåns politik. En del rapporter og betænkninger foreligger nu, og det tyder på, at regeringens ambitionsniveau er blevet højnet en del.

Efter SF's opfattelse er en prioritering af følgende områder af stor vigtighed for at bevare ordentlige forhold i landområderne.

Inden for detailhandelen mener vi, det er et stort gode, at lokaliseringen af store centre og lavprisvarehuse nu kan reguleres, da de er en meget stor trussel mod detailhandlen i lokalsamfundene. Vi er altså særdeles godt tilfredse med, at vi har fået ordnede forhold på dette område. Vi må beklage, at det var så snævert et flertal i Folketinget, der vedtog det. Men det er vel på dette område som så mange andre steder, at et eller andet sted lurer der et valg, og så kommer der jo altid en vis valgkuller i Folketinget.

Jeg går ud fra, at når man specielt i Venstre i hvert fald i festtalerne er meget optaget af at snakke om det vigtige i at bevare landdistrikterne, er der noget, man har overset her, for der er næppe tvivl om, at storcentrene og lavprisvarehusene, som tager hele regioner som kunder, er af allerstørste betydning for, hvordan detailhandelen foregår, og for mulighederne for at overleve som servicebutik i områderne.

Ved fremtidig planlægning på dette område skal der blandt andet tages hensyn til den eksisterende detailhandel, til mulighederne for at

bevare og udvikle bæredygtige landdistrikter og til miljøpåvirkning ved butikspendling. Den servicebutik, som vi ønsker der skal være mulighed for i en række landsbyer, skal være en servicebutik, hvor man både kan købe varer og besøge sine postforretninger, hvor der kan være et filialapotek og et bibliotek, hvor man kan låne bøger og få adgang til en fotokopimaskine, en telefax m.v. Det finder vi er en rigtig god idé.

Skolerne skal bevares i lokalsamfundene, eventuelt som fødeskoler for de lidt større skoler i kommunerne. I den forbindelse kan man medintænke § 70-institutionerne, således at den nødvendige pasning af børnene ikke tvinger forældrene til at køre 5, 10 eller 15 km til den nærmeste dagplejemor eller børnehave. Samtidig er institutionen med til at skabe yderligere aktivitet i lokalområdet.

Muligheden for at indføre initiativet til folkeafstemning i forbindelse med skolenedlæggelser mener vi faktisk bør genindføres, da sådanne initiativer ofte er med til at skabe nyt liv og ny gejst i truede lokalområder. Man kan også med en vis ret sige, at man dermed beriger folkeskoleområdet. Ellers sker der bare det, som sker mange steder, når de kommunale myndigheder nedlægger folkeskoler, som de er berettiget til under de nugældende love, at befolkningen opretter friskoler i stedet for. For samfundet bliver det i hvert fald ikke billigere af det, så det er et område, som vi meget gerne vil have taget fat på igen.

Angående transportproblemer bør der stadig ske en udvikling af den kollektive trafik i landdistrikterne i form af telexbusser eller teletaxaer og koordinering af transportbehovene mellem lokaltrafik, skolebus og transport af ældre til dagcentre m.v. Det er også noget af det, der tages fat på i redegørelsen, og det hilser vi meget velkommen.

Der er for os ingen tvivl om, at man må gå ind og se på den kollektive trafik og på en ændring af den måde, man kører på som f.eks. det at køre med store busser, hvor der er en meget lille belægning. Så vidt jeg husker, var det noget med 6,2, man skulle op på for overhovedet at få CO₂-balance i forhold til privatbilismen, og det giver jo stof til eftertanke. Der er ingen tvivl om, at telesystemet og mindre busser er en af de muligheder, der er.

Vedrørende privatbilismen er den stadig et must i mange landdistrikter, da den kollektive trafik umuligt kan fungere tilstrækkelig finna-